Integraal Veiligheidsplan 2027-2030

gemeente Westervoort

Gemeenten uit het basisteam Liemers IJsselstreek

Doesburg

Duiven

Rheden

Rozendaal

Westervoort

Zevenaar

Inhoudsopgave

1. Eén integraal veiligheidsplan 3
2. Prioriteiten 5
2.1 Weerbare maatschappij 5
2.2 Zorg en Veiligheid 7
2.3 Ondermijning 9
2.4 Digitale veiligheid 12
3. Lokale situatie 13
3.1 Inleiding 13
3.2 Terugblik 13
3.3 Resultaten veiligheidsenquête en politiecijfers 14
3.4 Lokale aandachtspunten 17

1. Eén integraal veiligheidsplan

Werken aan veiligheid doen we samen. Het vraagt om nauwe samenwerking tussen gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners. In de Liemers-IJsselstreek zetten we hierin een belangrijke volgende stap. Voor het eerst werken zes gemeenten binnen één politiebasisteam samen aan één Integraal Veiligheidsplan (IVP). Dat zijn de gemeenten Rozendaal, Rheden, Doesburg, Westervoort, Duiven en Zevenaar. Door onze krachten te bundelen, versterken we elkaar en dragen we gezamenlijk bij aan een veilige woon- en leefomgeving voor al onze inwoners.

Prioriteiten
In dit Integraal Veiligheidsplan beschrijven we op hoofdlijnen de gezamenlijke koers voor de komende jaren. We maken duidelijke en weloverwogen keuzes over de thema's die onze prioriteit hebben. In hoofdstuk 2 van dit plan zijn de volgende thema's benoemd als prioriteit voor de komende jaren:

1) Weerbare maatschappij;
2) Zorg en veiligheid;
3) Ondermijning;
4) Digitale veiligheid.

Deze prioriteiten vragen om extra inzet en gerichte investeringen, aanvullend op het reguliere werk. Daarmee sturen we als gemeenten actief op de veiligheidsthema's die nu én in de toekomst impact hebben op onze samenleving.

Afbakening
In dit veiligheidsplan hebben we het veiligheidsdomein afgebakend tot specifieke onderwerpen die een uitwerking hebben op de openbare orde en op de criminaliteit. Zaken als verkeersveiligheid, zwerfafval en hondenpoep – die in de gehouden veiligheidsenquêtes vaak door inwoners worden genoemd – zijn van invloed op de leefbaarheid in een wijk, maar zorgen niet direct voor openbare orde problemen. Deze zaken zijn al opgenomen in gemeentelijke verkeersplannen, het afvalbeleid en het hondenbeleid. Er is dus al veel aandacht voor deze onderwerpen vanuit andere beleidsterreinen. Mede daarom komen deze zaken niet terug in dit plan. Dat deze onderwerpen in dit plan geen prioriteit zijn, betekent dus niet dat er niets aan gedaan wordt. Dit plan richt zich met name op politie-aangelegenheden en op de portefeuille van de burgemeester.

Intensiever samenwerken
De keuze om te werken met één gezamenlijk plan sluit aan bij de ontwikkeling naar intensievere samenwerking binnen het gebied van het basisteam, die kan uitmonden in gemeentelijke herindelingen. We trekken gelijkwaardig met elkaar op, met een gedeeld ambitieniveau en een zoveel mogelijk uniforme manier van werken. Dit draagt bij aan slagkracht, herkenbaarheid en effectiviteit in onze aanpak. Tegelijkertijd blijft er ruimte voor lokale invulling waar dat nodig is. Een andere reden voor intensievere samenwerking is dat criminaliteit zich niet aan lokale grenzen houdt.

Participatie
Het IVP is, zoals vermeld, een plan op hoofdlijnen. Onze belangrijkste partners (OM, politie en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden) zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van dit plan. Daarnaast zijn via verschillende monitoren en via politiecijfers signalen uit de samenleving, ontwikkelingen en trends op het gebied van veiligheid meegenomen. Zo zorgen we ervoor dat onze inzet actueel en toekomstgericht is.

Lokale paragraaf
Aan het IVP is per gemeente een lokale paragraaf verbonden. Naast de gezamenlijke prioriteiten kan een gemeente ook eigen lokale thema's hebben waar die gemeente zich op wil focussen. De lokale paragraaf bevat ook andere specifieke onderdelen, zoals een terugblik op het vorige IVP (wat is er gedaan/bereikt?), de lokale politiecijfers en de uitkomsten van de gemeentelijke veiligheidsmonitor/-enquête.

Uitvoeringsplannen
De prioriteiten uit dit IVP worden nader uitgewerkt in uitvoeringsplannen (UVP's), die per gemeente tweejaarlijks worden vastgesteld. Hierin worden de doelen en acties concreet en waar mogelijk SMART geformuleerd. De voortgang van de uitvoering van de UVP's wordt ambtelijk besproken tijdens de vooroverleggen van de driehoek. Eenmaal per jaar bespreekt de driehoek de stand van zaken van de uitvoering aan de hand van een opgestelde rapportage. Bestuurlijke en operationele sturing sluiten zo goed op elkaar aan.

Tot slot
Met dit Integraal Veiligheidsplan leggen we een stevige, gezamenlijke basis. Een basis waarop we de komende jaren verder bouwen aan een veilige, leefbare en weerbare regio.

2. Prioriteiten

2.1 Weerbare maatschappij

Waar gaat het om?

Door toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en het grotere risico op langdurige stroomuitval is er steeds meer aandacht gekomen voor het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. De samenleving moet zich voorbereiden op onverwachte situaties en weerbaarder worden tegen langdurige verstoringen. Een weerbare en veerkrachtige samenleving kan immers zowel de risico's op verstoringen opvangen en beperken, als zich snel herstellen en aanpassen aan nieuwe omstandigheden. De landelijke overheid heeft daarvoor bijvoorbeeld een grootse communicatiecampagne opgezet en er zijn eind 2025 huis-aan-huis informatieboekjes verspreid. In de campagne en de boekjes worden mensen opgeroepen om een noodpakket te hebben, een noodplan te hebben en met elkaar in gesprek te gaan.

Gemeenten spelen een belangrijke rol bij het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid van hun eigen inwoners. Gemeenten staan het dichtstbij de inwoners en kennen de lokale situatie en de lokale netwerken.

Verder moet er aandacht zijn voor de weerbaarheid van de eigen gemeentelijke organisatie. Kritische processen moeten zoveel als mogelijk doorgaan. Dat geldt ook voor vitale voorzieningen in beheer bij de gemeente, zoals verkeerslichten, afvalinzameling en riolering.

Het gaat hier om een complexe meerjarige opgave waarbij veel partijen betrokken zijn. Integrale samenwerking is nodig, zowel intern als extern en met diverse samenwerkingspartners in de samenleving. Als de geopolitieke situatie verandert, er nieuwe inzichten bij komen of er vanuit rijkswege andere instructies komen, heeft dat invloed op de doorlooptijd en de inhoud van de opgave. Daarnaast speelt ook de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen een belangrijke rol bij de uitvoering.

De VNG heeft voor gemeenten de handreiking[1], '*Weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau voor gemeenten',* gemaakt met 41 maatregelen op zes thema's. Deze thema's zijn:

1. Continuïteit van de eigen organisatie.
2. Crisisorganisatie.
3. Vitale voorzieningen.
4. Sociaal weefsel.
5. Zelfredzaamheid inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
6. Samenleving als overkoepelend systeem.

Deze thema's laten zien hoe breed het onderwerp is. Weerbaarheid is niet alleen een veiligheidsvraagstuk, maar vergt betrokkenheid van alle domeinen in de gemeentelijke organisatie en in de samenleving. Het onderwerp is dan ook niet alleen voorbehouden aan de portefeuille van de burgemeester of van het team Veiligheid. Omdat het vergroten van de weerbaarheid voortkomt uit het reëler worden van een langdurige crisis, wordt het onderwerp vaak aan veiligheid gelinkt. Vandaar dat het onderwerp in dit veiligheidsplan is opgenomen.

[1] Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau: https://vng.nl/sites/default/files/2025-08/handreiking_weerbaarheid_en_veerkracht_op_lokaal_niveau_definitief158.pdf

Wat willen we bereiken?

Het doel is om ervoor te zorgen dat inwoners zo goed mogelijk voorbereid zijn op een langdurige verstoring, zoals langdurige stroomuitval, digitale aanvallen, overstromingen of grote natuurbranden. De insteek is dat zij in ieder geval de eerste 72 uur zelfstandig kunnen overbruggen.

De gemeentelijke organisatie moet voorbereid zijn op een langdurige verstoring. De meest kritische bedrijfsprocessen moeten door kunnen gaan. We dienen daarnaast in staat te zijn om hulp te bieden aan de meest kwetsbare inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

De VNG beveelt aan de 41 maatregelen lokaal te vertalen en uit te voeren. Met de maatregelen op de zes thema's gaan we tijdens de planperiode 2027-2030 aan de slag. Het is daarbij van belang dat er een projectmatige aanpak komt. De prioritering van de maatregelen, het ambitieniveau, de planning en de benodigde capaciteit en financiën zullen bepaald moeten worden.

Wat we willen doen is:

- Kritische bedrijfsprocessen in beeld brengen en de continuïteit ervan waarborgen.
- De crisisorganisatie op orde houden door regelmatig te oefenen en te trainen.
- Lokale noodsteunpunten aanwijzen en inrichten.
- Een adequate noodstroomvoorziening realiseren in de gemeentehuizen.
- Lokale maatschappelijke en (in)formele netwerken in kaart brengen en versterken met extra aandacht voor verminderd zelfredzame doelgroepen zoals alleenstaande ouders, mindervaliden, ouderen, statushouders, vluchtelingen, etc.
- Participatieprojecten/ burgerinitiatieven in de wijken en buurten faciliteren, zodat buren elkaar beter leren kennen en de samenredzaamheid wordt vergroot.
- Via voorlichting (risicocommunicatie) de zelf- en samenredzaamheid bevorderen en inwoners en bedrijven handelingsperspectief bieden over hoe zij zich kunnen voorbereiden op en wat ze kunnen doen bij langdurige verstoringen. Wij sluiten hierbij aan op landelijke campagnes, zoals Denk vooruit.

Daarbij merken we op dat gemeenten in 2026 al gedeeltelijk zijn gestart met dit nieuwe thema. Zo voert de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden samen met enkele gemeenten in 2026 een pilot uit over de inrichting van lokale noodsteunpunten. De evaluatie van de pilot komt begin 2027 beschikbaar, waarna gemeenten zelf aan de slag kunnen met het realiseren van noodsteunpunten.

2.2 Zorg en Veiligheid

Waar gaat het om?

De afgelopen jaren zien we steeds meer inwoners met een opeenstapeling van problemen met een zorg- en veiligheidscomponent. De problemen hebben niet alleen impact op de betreffende persoon maar tasten ook het veiligheidsgevoel van inwoners aan. Dit zijn bijvoorbeeld problemen veroorzaakt door personen met onbegrepen gedrag, psychische problemen, verslaving, huiselijk geweld en ex-gedetineerden.

We merken dat de problematiek in individuele casuïstiek steeds complexer wordt doordat inwoners vaker problemen op meerdere leefgebieden tegelijk hebben. Regelmatig zijn veel verschillende partners betrokken, wat samenwerking en regie bemoeilijkt (versnippering). Daarnaast vallen steeds meer mensen tussen regels en voorzieningen, omdat bestaande kaders niet aansluiten op hun combinatie van zorg- en veiligheidsproblemen. Hierdoor duren trajecten langer, worden ze intensiever en vraagt het oplossen of de-escaleren van casussen steeds meer tijd, expertise en afstemming.

Tegelijkertijd zijn we er de afgelopen jaren lokaal goed in geslaagd om een groot deel van deze problematiek aan te pakken met behulp van de persoonsgerichte aanpak, de inzet van procesregisseurs zorg en veiligheid en wijk-GGD/GGZ/bemoeizorg.

Naast huiselijk geweld, nazorg ex-gedetineerden, mensenhandel, radicalisering en personen met onbegrepen gedrag zijn vrouwenveiligheid en jeugd ook thema's waarbij zorg en veiligheid samenkomen. Deze lichten we graag nog apart toe.

<u>Jeugd en veiligheid</u>

Jeugd blijft een geprioriteerde thema, ondanks dat we dit al vele jaren prioriteren. De jeugd heeft de toekomst en als we vroegtijdig kunnen signaleren en ingrijpen hopen we minderen jongeren te zien afglijden in de criminaliteit. Hierbij is de groepsaanpak bij jeugdgroepen een effectieve methode om het systeem rondom de jeugdigen in beeld te krijgen. Echter, de jongeren begeven zich steeds meer in de online wereld. Hierdoor zien we nieuwe problemen ontstaan waar we in de jeugdaanpak de komende jaren aandacht voor moeten hebben. Denk hierbij aan: toenemende eenzaamheid, negatieve zelfbeelden, het gevaar van para-sociale relaties, ongezonde opvattingen over de rollen van mannen en vrouwen, online pesten, et cetera.

<u>Vrouwenveiligheid</u>

Ook vrouwenveiligheid is de laatste jaren een steeds actueler thema. Landelijk wordt er aandacht gevraagd voor de veiligheid van vrouwen op straat, maar ook lokaal zijn er al onderzoeken gaande. Daarnaast is er veel onveiligheid van vrouwen achter de voordeur. Een complex thema die een integrale aanpak nodig heeft, omdat het raakvlakken heeft met inclusie, sociaal domein, ruimtelijk domein, veiligheid en vele externe partners.

Wat willen we bereiken?

De gemeente biedt - in samenwerking met ketenpartners - adequate zorg en maatregelen voor personen met complexe problematiek en/of een veiligheidsrisico om overlast en onveilige situaties te minimaliseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Casussen met complexe meervoudige problematiek worden opgepakt door middel van een domein overstijgende-, integrale aanpak vanuit zowel het zorg als het veiligheidsdomein. Hoe eerder we passende zorg bieden, hoe beter het resultaat. Vroegtijdig ingrijpen en begeleiden voorkomt escalatie, beperkt het ontstaan van grotere problemen en vermindert de behoefte aan intensieve, langdurige en kostbare zorg. Ook zorgt dit voor minder overlast en draagt dit bij aan een veiligere, prettigere leefomgeving.

In de afgelopen jaren is de verbinding tussen het zorgdomein en het veiligheidsdomein versterkt met alle ketenpartners in de lokale en regionale casusoverleggen, in het bijzonder met het Zorg- en Veiligheidshuis en Veilig Thuis. De komende jaren willen we het thema zorg en veiligheid verder doorontwikkelen door het volgende te doen:

- We voeren regie op complexe vraagstukken aan de hand van de lokale persoonsgerichte aanpak. Daarbij betrekken we onze ketenpartners en sturen op passend eigenaarschap in de keten. Waar nodig schalen we op naar het Zorg- en Veiligheidshuis.
- We hanteren de aanpak voorkoming escalatie (AVE) als het op- en afschalingsmodel bij complexe casuïstiek en zorgen voor blijvende aandacht voor het model bij onze eigen medewerkers en ketenpartners.
- De wijk GGD/GGZ of bemoeizorg ondersteunt inwoners met zorgelijk gedrag (met of zonder hulpvraag); zij kunnen snel hulp bieden en wanneer nodig toeleiden naar passende zorg.
- We hebben aandacht voor radicaliserings- en polarisatiesignalen, onderzoeken deze zorgvuldig en zetten in op bewustwording bij ambtenaren, bestuur en ketenpartners.
- We zijn vroegtijdig betrokken bij de nazorg voor ex-gedetineerden en hebben het proces lokaal goed geborgd.
- We versterken de vroegsignalering van jongeren die dreigen af te glijden in de criminaliteit door een structurele samenwerking tussen onderwijs, jongerenwerk (op straat), wijkteams, politie en sociaal domein.
- We brengen in kaart hoe het gesteld is met vrouwenveiligheid en waar de knelpunten en kansen liggen om (het gevoel van) veiligheid onder vrouwen blijvend te versterken en te verhogen. Daarbij hebben we ook oog voor de zorg- en veiligheidsopgaven zoals huiselijk geweld, afhankelijkheidsrelaties en structurele onveiligheid.
- We implementeren de “visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid” waarbij professionals samen een veiligheidsplan maken voor gezinnen of huishoudens waar de veiligheid structureel in het geding is.

2.3 Ondermijning

Waar gaat het om?

In onze gemeenten zien we signalen van ondermijnende criminaliteit, zoals dealers op straat en jongeren die afglijden in de criminaliteit, met soms zwaar geweld tot gevolg. Naast drugscriminaliteit merken we ook de gevolgen van zorgfraude/zorgcriminaliteit en mensenhandel/arbeidsuitbuiting.
Deze ontwikkelingen hebben direct invloed op de veiligheid en leefbaarheid van een gemeente en laten zien hoe dichtbij ondermijnende criminaliteit kan komen.

Ondermijning is een verzamelnaam voor verschillende vormen van georganiseerde criminaliteit. In het geval van ondermijning maken criminelen gebruik van legale diensten en voorzieningen om veel geld te verdienen, zoals het aanvragen van vergunningen en/of het huren en kopen van panden. Criminelen oefenen hiermee druk uit op de samenleving: de grens tussen de onder- en bovenwereld vervaagt.
Het is dan ook van groot belang dat gemeenten actief inzetten op ondermijning en de bijbehorende thema's. Daarbij moeten we als gemeenten alert blijven op onze eigen weerbaarheid.

<u>Regionale samenwerking</u>

De aanpak van ondermijning kunnen wij als gemeente niet alleen. Wij werken dan ook samen met het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) en het programma Samen Weerbaar. Het RIEC ondersteunt gemeenten door:

- Bewustwording bij overheid en private partijen op het gebied van ondermijning te vergroten;
- De samenwerking binnen de (lokale, regionale en landelijke) overheid en publiek-private partners te ondersteunen en te versterken;
- Kennis en expertise te delen.

In het verlengde van het RIEC wordt er binnen het district Gelderland-Midden integraal samengewerkt in het programma Samen Weerbaar. Dit programma richt zich op de thema's: drugscriminaliteit en witwassen, mensenhandel en zorgfraude en zorgcriminaliteit. Dit programma versterkt de weerbaarheid van zowel overheid als maatschappij door:

- Informatie te bundelen;
- Gezamenlijke interventies te organiseren;
- Bewustwording te vergroten;
- Gemeente praktisch te ondersteunen bij de uitvoering, bijvoorbeeld door de inzet van het Districtelijk Ondermijningsteam (DOT).

<u>Het Gelders Akkoord</u>

In het Gelders Akkoord is door de Gelderse gemeenten, het RIEC,
de districtelijke samenwerking (in ons geval Samen Weerbaar) en de provincie Gelderland een basisniveau geformuleerd om als organisaties weerbaar te zijn tegen ondermijning en integer in de besluitvorming.

Zorgfraude en zorgcriminaliteit

De fenomeenanalyse van het RIEC laat duidelijk zien dat de zorgsector een interessante dekmantel is voor criminelen en hun werkzaamheden, zoals witwassen. Onder *zorgfraude* wordt het opzettelijk handelen in strijd met wet- en regelgeving verstaan, met als doel financieel gewin te behalen uit publieke zorgmiddelen. Denk hierbij aan het factureren van niet-geleverde zorg en het leveren van onvoldoende kwaliteit.

Zorgcriminaliteit is de bredere, georganiseerde variant hiervan: criminele netwerken die de zorgsector gebruiken als inkomstenbron, vaak met constructies die lijken op witwassen, uitbuiting of misbruik van kwetsbare cliënten. Beide vormen ondermijnen de kwaliteit en betaalbaarheid van zorg, schaden het vertrouwen in het zorgstelsel en kunnen leiden tot ernstige risico's voor cliënten die afhankelijk zijn van ondersteuning.

Mensenhandel, arbeidsuitbuiting en illegale prostitutie

Mensenhandel is een ernstige vorm van criminaliteit waarbij personen door dwang, misleiding of misbruik van kwetsbaarheid worden uitgebuit. Een belangrijke verschijningsvorm is *arbeidsuitbuiting*, waarbij werknemers onder onwettige of mensonwaardige omstandigheden moeten werken. Dit kan gaan om extreem lage lonen, lange werktijden, gevaarlijke werkomstandigheden of afhankelijkheid door schulden of huisvesting. Mensenhandel en arbeidsuitbuiting tasten de veiligheid en gezondheid van slachtoffers aan, verstoren eerlijke concurrentie en ondermijnen de lokale economie.

Ook hebben wij aandacht voor het thema *illegale prostitutie* en de bijbehorende ontwikkelingen. Sekswerk verschuift in toenemende mate van het vergunde naar het onvergunde, minder zichtbare circuit, zoals online en thuiswerk. Hoewel het aantal vergunde locaties afneemt, blijft de vraag bestaan. Dit bemoeilijkt toezicht en vergroot de risico's voor sekswerkers, zoals uitbuiting en onveilige werkomstandigheden.

Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het bestuurlijk toezicht en de regulering via de APV, terwijl politie en OM zich richten op de opsporing van strafbare feiten, met name mensenhandel. Door de verschuiving naar onvergund sekswerk ontstaat echter een grijs gebied waarin toezicht onvoldoende aansluit.

In lijn met de VNG-leidraad wordt het bestuurlijk toezicht verder bij gemeenten belegd, met een transitie van taken die eerder (deels) door de politie werden uitgevoerd. Dit vraagt om nieuwe werkprocessen, borging van toezicht binnen gemeenten in Oost-Nederland en duidelijke samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en politie. Deze ontwikkelingen vragen om herziening en versterking van beleid en samenwerking, met oog voor regionale verschillen, om de veiligheid van sekswerkers en de leefbaarheid beter te waarborgen.

Wat willen we bereiken?

Voor een veilige en leefbare samenleving zetten wij in op het voorkomen, verstoren of stoppen van georganiseerde criminaliteit. Hiervoor vergroten we zowel de weerbaarheid van kwetsbare inwoners, ondernemers en gebieden als onze eigen weerbaarheid (politiek, bestuur en ambtelijke organisatie). Dit doen wij in samenwerking met interne en externe partners. Daarbij gaan we specifiek aan de slag met de volgende ambities:

- *Zorgfraude en zorgcriminaliteit:* we willen voorkomen dat gelden die bestemd zijn voor zorgcliënten in verkeerde handen terechtkomen.
- *Mensenhandel en arbeidsuitbuiting:* we signaleren, voorkomen en bestrijden vormen van mensenhandel en arbeidsuitbuiting.
- *Illegale prostitutie:* we signaleren, voorkomen en bestrijden vormen van illegale prostitutie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een lokaal kernteam voert meerdere integrale controles per jaar uit, in samenwerking met de politie.
- Elke vier tot zes weken vindt er een signalenoverleg plaats, waarbij verschillende interne partners (fysiek domein, sociaal domein en burgerzaken) en externe partners (zoals politie) bij aanwezig zijn.
- We investeren in de bewustwording van inwoners en ondernemers, waarmee we ook de meldingsbereidheid vergroten.
- We investeren in de bewustwording van eigen organisatie en bestuur. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor kwetsbare functies.
- We gebruiken de opgaven zoals benoemd in het Gelders Akkoord als leidraad voor onze uitvoering.

2.4 Digitale veiligheid

Waar gaat het om?

Digitalisering biedt onze samenleving veel kansen. Steeds vaker regelen inwoners, ondernemers en publieke instellingen hun zaken en diensten online. Naast mogelijkheden en kansen brengt digitalisering ook risico's met zich mee zoals digitale criminaliteit. Digitale criminaliteit bestaat uit cybercrime (criminaliteit met ICT als middel en doelwit, bijvoorbeeld een DDoS-aanval) en gedigitaliseerde criminaliteit (ICT wordt gebruikt om traditionele vormen van criminaliteit te plegen zoals bedreigingen). Helaas wordt de impact van online criminaliteit op slachtoffers nog onderschat. Daarbij gaat het niet alleen om financiële schade en verlies van waardevolle gegevens, maar ook om emotionele schade.

Naast digitale criminaliteit is het ook belangrijk dat wij als gemeenten aandacht besteden aan onze eigen informatieveiligheid. Ons 'eigen huis' moet op orde zijn. Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, afhankelijk van digitale diensten. Daarom moeten we, naast voorbereid zijn op een klassieke ramp of crisis, ook voorbereid zijn op een cyberincident.

Wat willen we bereiken?

Doel is een veilige digitale omgeving waarbij inwoners en ondernemers zich bewust zijn van de gevaren, zoals phishing, identiteitsfraude en hacken. Daarnaast hebben wij als doel om onze eigen digitale omgeving goed op orde te hebben. Om cybercriminaliteit tegen te gaan willen wij extra inzetten op:

- Het vergroten van de bewustwording en weerbaarheid van inwoners en ondernemers op het gebied van digitale veiligheid.
- Het versterken van de preventie voor kwetsbare groepen zoals jongeren en ouderen.
- We hebben ons eigen huis op orde en hebben aandacht voor informatieveiligheid.
- We hebben onze crisisplannen op orde en kunnen handelen in het geval van een cybercrisis of -incident.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bewustwordingscampagnes voor inwoners en ondernemers: preventieacties en voorlichting voor kwetsbare doelgroepen.
- Aandacht voor jongeren. Zij zijn kwetsbaar voor online pesten en digitale afpersing of uitbuiting.
- Crisisplannen worden waar nodig uitgebreid op het gebied van cybercrisis of -incidenten. Naast reguliere oefeningen voor crisis en incidenten wordt er ook aandacht besteed aan het scenario cyberaanval.
- We volgen met grote interesse de landelijke ontwikkelingen rondom de bestuurlijke aanpak van cybercriminelen en ander vormen van oplichting zoals babbeltrucs.
- We onderzoeken of we initiatieven zoals 'Digi Ouders' kunnen inzetten in ons gebied. Daarbij worden ouders ondersteunt bij het veilig en bewust begeleiden van hun kinderen in de digitale wereld.

3. Lokale situatie

3.1 Inleiding

Naast het algemene deel met de gezamenlijke prioriteiten van alle zes gemeenten, bestaat het IVP ook uit een lokale paragraaf per gemeente. In deze lokale paragraaf blikken we kort terug op het vorige IVP. Daarna komen in paragraaf 3 de lokale cijfers aan de orde; zowel de uitkomsten van de gehouden veiligheidsenquête als de politiecijfers. Tot slot bevat deze lokale paragraaf enkele aandachtspunten die wij – naast de gezamenlijke speerpunten – in onze gemeente belangrijk vinden.

3.2 Terugblik

Hieronder staan wij puntsgewijs stil bij de thema's die in ons IVP 2023-2026 geprioriteerd waren. In het vorige IVP stonden drie prioriteiten centraal. Per prioriteit wordt hieronder aangegeven wat we de afgelopen jaren hebben gedaan.

Kwetsbare/ overlastgevende personen (waaronder jeugdoverlast)
Verward gedrag

- In 2025 is een structuur opgezet tussen de politie en de gemeente om de meldingen over personen met verward gedrag beter te kunnen behandelen. Op deze manier komen personen vroeg in beeld en worden de meldingen sneller getriageerd.
- Dankzij de aangestelde procesregisseur is de verbinding tussen zorg en veiligheid verder verbeterd (er is bijvoorbeeld meer structureel overleg) en is er betere sturing op casussen die beide terreinen beslaan.
- In het laatste kwartaal van 2024 hebben we een radicaliseringsscan uit laten voeren. Zowel online als offline zijn radicale manifestaties waargenomen. De uitingen blijven in alle gevallen binnen het activistische spectrum en daarmee binnen de democratische grenzen.

Jeugd

- De in 2022 in de Liemers opgezette aanpak van jeugdgroepen (inclusief het onderliggende convenant) is in 2024 geëvalueerd. De weegtafels werken goed, de samenwerking tussen de betrokken partners is verbeterd en problematisch groepsgedrag wordt eerder waargenomen. De weegtafels worden dan ook voorgezet. In de weegtafels wordt de situatie ten aanzien van jeugd op straat en de overlastmeldingen constant gemonitord. Bepaalde individuen krijgen extra aandacht. Het convenant dat onder de gezamenlijke aanpak van jeugdgroepen ligt, is in 2025 vernieuwd en eind 2025 ondertekend.
- De evaluatie naar het functioneren van de jeugdboa en de jongerenwerker is uitgevoerd. De uitkomst was positief. Op 29 april 2025 is hierover een kennisgeving naar de gemeenteraad van Westervoort gestuurd.
- Op 27 mei 2024 is door de gemeenteraad van Westervoort een nieuw preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs vastgesteld.

Ondermijning / georganiseerde criminaliteit

- In februari 2023 heeft het college de Notitie aanpak mensenhandel vastgesteld en is er een kennisgeving naar de gemeenteraad gestuurd.
- In maart 2023 heeft de burgemeester de beleidsregel 'drugshandel op straat' op basis van artikel 2:74 APV vastgesteld. Sindsdien zijn meerdere lasten onder dwangsom opgelegd in verband met drugshandel op straat.
- Het Bibob beleid is in 2025 geactualiseerd. In het nieuwe beleid is het toepassingsbereik vergroot door een lijst met risicoactiviteiten toe te voegen. Bij

vergunningaanvragen voor een activiteit uit deze risicocategorieën, wordt een Bibob-onderzoek gestart.
- Het Damoclesbeleid is in 2025 geactualiseerd. Doordat de eisen aan het sluiten van een woning strenger zijn geworden, is de last onder dwangsom als instrument in het beleid gekomen. Het beleid is tevens aangepast aan actuele jurisprudentie.
- Aan de hand van binnengekomen signalen op ondermijnende criminaliteit worden regelmatig integrale controles gehouden.
- Het Basisteam Ondermijningsoverleg is uitgebreid met de gemeenten Doesburg, Rheden en Rozendaal. Mede omdat het basisteam van de politie is vergroot.
- Opgelegde bestuurlijke maatregelen:

Bestuurlijke maatregel	2023	2024	2025	2026 (t/m 1-8)
Pandsluiting ivm drugs	0	1	1	0
Last onder dwangsom drugs in woning	1	0	1	1
Pandsluiting ivm geweld	0	1	0	0
Last onder dwangsom drugshandel op straat	0	1	2	1
Bestuurlijke waarschuwing	2	1	0	1

Digitale criminaliteit
- Via sociale mediakanalen hebben gemeente en politie op meerdere momenten inwoners alert gemaakt op het herkennen van signalen van digitale criminaliteit. Ook is met enige regelmaat opgeroepen om aangifte te doen wanneer men slachtoffer is. Speciaal voor senioren zijn er bijeenkomsten georganiseerd over digitale veiligheid. Ook heeft de politie met het Mobile Media Lab in de gemeente gestaan.
- In oktober 2025 is er een Politie Informatie Punt (PIP) geopend in het gemeentehuis van Duiven. Deze pilot is in augustus 2026 beëindigd. Bij het PIP konden ook inwoners van Westervoort terecht met allerlei vragen die te maken hebben met digitale veiligheid en vaardigheden. De vragen konden gaan over online bescherming of over tips over veilig pinnen, financiën, veiligheid in huis, met telefoon of met computer. Mensen die te maken hebben gehad met digitale oplichting en fraude konden hier aangifte doen. De pilot is beëindigd vanwege de geringe aanloop.

3.3 Resultaten veiligheidsenquête en politiecijfers

Politiecijfers

Kwetsbare/ overlastgevende personen	2022	2023	2024	2025
Meldingen verward gedrag (E33)	38	32	50	49
Meldingen jeugdoverlast (E35)	28	45	32	61
Totaal	66	77	82	110

Ondermijning	2022	2023	2024	2025
Mensenhandel (F561 + F562 + F563 + F564 + F565)	1	0	1	0
Witwassen (F94)	0	0	1	0
Wapenhandel (F70 + F71 + F72 + F73)	3	4	4	1
Drugshandel (F40+ F41+F42+F43+F44+ F45+F401)	5	3	4	4
Afval drugslab (M0111)	0	0	0	0
Aantreffen drugs (geen verdachte) (F46)	2	5	1	0

Overige drugsdelicten (F47)	0	1	1	0
Totaal	11	13	12	5

Digitale criminaliteit	2022	2023	2024	2025
Cybercrime (3.7.4)	18	7	4	0
Horizontale fraude (3.9.1)	46	74	61	60
Verticale fraude (3.9.2)	0	0	0	0
Overige fraude (3.9.3)	1	0	0	0
Totaal	64	81	65	60

Overig	2022	2023	2024	2025
Woninginbraken	15	9	8	10
Diefstal (brom)fiets	45	41	19	23
Geweld	24	24	19	26
Rijden onder invloed drugs/alcohol	30	49	20	25
Totaal	114	123	66	84

Duiding
De politiecijfers zijn over de hele linie de afgelopen jaren redelijk stabiel en op een relatief laag niveau. Bij de geprioriteerde veiligheidsthema's valt op dat de meldingen over jeugdoverlast van 2024 naar 2025 flink zijn toegenomen. De meldingen over jeugdoverlast hadden tijdens de COVID-19 pandemie een recordhoogte bereikt, maar zakten daarna weer naar het oude niveau. Nu is er dus weer een stijging.

Veiligheidsenquête
In februari 2026 is er door de gemeenten Duiven en Westervoort een onderzoek uitgevoerd naar de veiligheidsbeleving van inwoners. De enquête is ingevuld door 80 inwoners van Westervoort. Het doel van het onderzoek was het ophalen van gegevens ten behoeve van het nieuw op te stellen integrale veiligheidsplan.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn:
- Respondenten geven de eigen buurt gemiddeld een 7,3 als het gaat om prettig wonen (was 7,0 in 2022).
- Respondenten geven de eigen buurt gemiddeld een 6,5 als het gaat om veiligheid (was in 2022 een 7,0).
- De top 3 van meest ervaren overlast is:
  - "te hard rijden (44%)" (in 2022 was dat ook 44%);
  - "parkeerproblemen (29%)" (in 2022 was dat 34%);
  - "vuurwerkoverlast (24%)" (in 2022 was dat 6%).

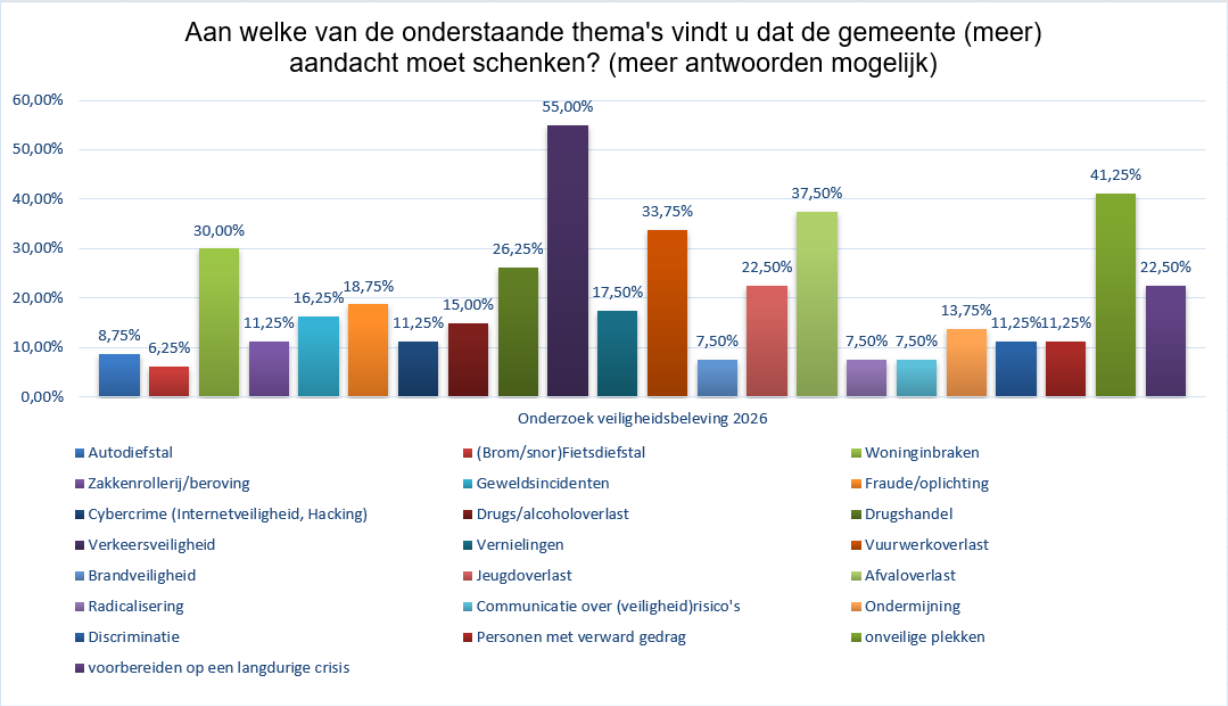
Als bijzonderheid komt vuurwerkoverlast naar voren met 24%. Deze overlast komt met name voor in de periode van de jaarwisseling. In 2022 en 2021 (tijdens de coronapandemie) gold een vuurwerkverbod. Dat kan verklaren dat toen minder overlast werd ervaren.

Aandachtspunten vanuit inwoners
Uit het onderzoek komt een duidelijke top 5 als het gaat om thema's waar de gemeente volgens inwoners meer aandacht aan moet schenken. Zie figuur 1 hieronder. Het gaat dan om:

1. Verkeersveiligheid – Hoge snelheid in bebouwde kom en parkeerproblemen (55%).
2. Aandacht voor onveilige plekken binnen de gemeente (41%).

3. Afvaloverlast en rommel op straat (38%).
4. Vuurwerkoverlast (34%).
5. Woninginbraken (30%).

Figuur 1: Thema's waar de gemeente meer aandacht voor moet hebben (lees legenda van links naar rechts)

Verkeersveiligheid en afvaloverlast waren vier jaar geleden ook een aandachtspunt. Deze thema's komen verder niet aan bod in dit IVP. Het is van invloed op de leefbaarheid in een wijk, maar zorgen niet direct voor openbare orde problemen. Deze thema's vallen daarom onder andere beleidsterreinen en worden genoemd in andere plannen. 16% van de respondenten vroeg vier jaar geleden meer aandacht voor vuurwerkoverlast. Dat is fors minder dan de 34% van dit jaar.

De vraag over de aandacht voor onveilige plekken is dit jaar voor het eerst opgenomen in de enquête en scoort gelijk een hoog percentage. Uit de antwoorden blijkt dat het treinstation, de parken, en de parkeerplaats bij Sports Planet als meest onveilige plekken worden ervaren. Het gevoel van onveiligheid komt met name door weinig sociale controle wanneer het donker is en hangjongeren. Uit een in december 2025 gehouden schouw kwamen ongeveer dezelfde conclusies. Er is een werkgroep samengesteld om opvolging te geven aan de resultaten van de schouw en de enquête.

Dit jaar is ook voor het eerst aandacht gevraagd voor de maatschappelijke weerbaarheid. 61% geeft aan voorbereid te zijn op een langdurige crisis en kan zich de eerste 72 uur redden. 19% geeft aan zich nog voor te bereiden en 20% geeft aan niet voorbereid te zijn op een noodsituatie en de intentie ook niet te hebben om dit te doen. Ongeveer de helft van de respondenten geeft aan te weten wie er in hun buurt hulp nodig heeft tijdens een noodsituatie en is ook bereid diegene te helpen.

Uit de politiecijfers zien we dat de digitale criminaliteit met name bestaat uit horizontale fraude. Uit de enquête blijkt dat 18% van de respondenten de afgelopen vier jaar slachtoffer is geweest. Het gaat dan met name om de aankoop van spullen die nooit bezorgd zijn. 42% van de slachtoffers geeft aan meerdere malen (2 tot 4 keer) te zijn opgelicht in de afgelopen vier jaar.

3.4 Lokale aandachtspunten

Naast de vier gezamenlijke prioriteiten, hebben we enkele lokale aandachtspunten. De hieronder beschreven lokale aandachtspunten hebben niet zo'n hoge prioriteit als de gezamenlijke prioriteiten, maar ze vragen wel veel aandacht in de dagelijkse praktijk. Het is van belang deze punten consequent te monitoren en daar direct meer aandacht aan te geven, indien dat nodig is.

Gevoel van onbehagen in de samenleving
Waar gaat het om?

De afgelopen jaren hebben we met veel crises te maken (gehad): de COVID-19 pandemie, vluchtelingen, klimaat, stikstof, energie en woningmarkt. Aangezwengeld door complottheorieën, sociale media, demonstraties e.d. is het gevoel van onbehagen en verzet binnen (bepaalde groepen in) de samenleving gegroeid. Tegelijk is het respect voor de overheid en de politie afgenomen. Landelijk zien we dat bedreigingen van politici, bestuurders en ambtenaren – ook op lokaal niveau – toenemen.
We moeten er alert op zijn dat dit niet ontaard in maatschappelijke onrust of ontwrichting. Belangrijk is dat de democratische rechtsorde wordt beschermd. Hieronder verstaan wij dat:

- Zonder (externe) beïnvloeding besluiten worden genomen.
- Raadsvergaderingen op ordelijke wijze doorgang kunnen vinden.
- Politici, bestuurders en ambtelijk personeel veilig hun taak kunnen uitvoeren.

Wat willen we bereiken?

Wij willen dat de democratische processen binnen de gemeente naar behoren (zonder intimidatie, bedreiging, gewelddadige demonstraties) doorgang kunnen vinden en besluiten kunnen worden genomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen structureel de raadsagenda door op gevoelige onderwerpen en nemen – indien nodig – gepaste voorbereidingsmaatregelen.
- We monitoren sociale media als er gevoelige onderwerpen spelen om het (digitale) sentiment te peilen en nemen maatregelen als dat nodig is.

Opvang vluchtelingen
Waar gaat het om?

In 2022 was er sprake van een vluchtelingencrisis. Deze werd mede veroorzaakt door de oorlog in Oekraïne. In hoog tempo moest er voor Oekraïners opvang worden geregeld. Daarnaast stokte de opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders.
Elke gemeente moet aan de opgave om vluchtelingen op te vangen bijdragen. Opvanglocaties kunnen een effect hebben op de veiligheidsgevoelens van onze inwoners.

Wat willen we bereiken?

- De veiligheid op en rondom opvanglocaties waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ontwikkelingen monitoren.
- Wanneer nieuwe opvanginitiatieven ontstaan, zal het thema (openbare) veiligheid altijd vroegtijdig worden besproken.

Veilige evenementen
Waar gaat het om?

Evenementen zijn gelegenheden waar veel mensen op een kleine oppervlakte bijeen zijn. Daarom moeten evenementen veilig verlopen. Veiligheid speelt een belangrijke rol als toetsingscriterium voor het verlenen van een vergunning voor een evenement en voor het toezicht door handhavers en politie op het evenementenbeleid c.q. de vergunning. Het evenementenbeleid wordt in 2026-2027 herzien en geactualiseerd.

Wat willen we bereiken?

- Het thema Veiligheid een nadrukkelijke(re) plaats geven in het evenementenbeleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bij het opstellen van het nieuwe evenementenbeleid is een adviseur openbare orde en veiligheid nauw betrokken.
- Verdere ontwikkelingen op dit gebied houdt de gemeente nauwlettend in de gaten.
- In het coalitieakkoord is opgenomen dat wij het makkelijker willen maken om evenementen te organiseren, door waar mogelijk regels te vereenvoudigen en praktisch mee te denken. Wij zorgen ervoor dat het waarborgen van veiligheid zo min mogelijk ten koste gaat van dit uitgangspunt.

Vuurwerkverbod
Waar gaat het om?

Sinds 1 augustus 2026 is het landelijke vuurwerkverbod ingegaan. De verkoop van consumentenvuurwerk is hiermee verboden alsmede het afsteken door particulieren tijdens de jaarwisseling. De burgemeester kan een ontheffing verlenen aan verenigingen of stichtingen met lokale binding. Het vuurwerkverbod zorgt landelijk voor veel discussie. Er zijn zowel voor- als tegenstanders van dit verbod. Een grote uitdaging zal ook de handhaafbaarheid van het verbod zijn.

Wat willen we bereiken?

- We willen dat de komende jaarwisselingen ordentelijk verlopen.
- We willen de vuurwerkoverlast minimaliseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In samenwerking met de politie en de veiligheidsregio zorgvuldig omgaan met de ingediende aanvragen voor een ontheffing. Indien nodig/gewenst een goed ontheffingenbeleid opstellen.
- We monitoren de gang van zaken tijdens de komende jaarwisselingen en passen waar nodig het ontheffingenbeleid aan.
- Er vindt afstemming plaats met buurgemeenten om regionale uniformiteit na te streven.

Gendergerelateerd geweld

Waar gaat het om?

Gendergerelateerd geweld verwijst naar geweld dat specifiek wordt gepleegd tegen iemand vanwege diens gender, genderidentiteit of genderexpressie. Gendergerelateerd geweld is een breed maatschappelijk probleem dat zichtbaar wordt in verschillende vormen, zoals pesten, intimidatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en discriminatie op basis van gender.

Uit landelijk onderzoek is gebleken dat de acceptatie van LHBTI+ onder jongeren sterk afneemt. Leden van de LHBTI+ gemeenschap voelen zich regelmatig onveilig en passen hun gedrag in het openbaar aan. Dat is een zorgelijke ontwikkeling.

Over onze eigen omgeving zijn ook gegevens beschikbaar. Leerlingen van het Candea College hebben begin 2026 onderzoek gedaan naar gendergerelateerd geweld. Uit een enquête die door 117 leerlingen is ingevuld, komt naar voren dat 15% van de geënquêteerde jongeren ervaring heeft met gendergerelateerd geweld. 65% van de ervaringen speelde zich af op school of tijdens de studie.

Wat willen we bereiken?

Wij willen de acceptatie van LHBTI+ verhogen en alle vormen van gendergerelateerd geweld verminderen c.q. uitbannen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In relevant gemeentelijk beleid (bijvoorbeeld jeugd- en onderwijsbeleid) aandacht hebben voor dit thema.
- In bestaande samenwerkingsverbanden (met onderwijs, jongerenwerk, centrum jeugd en gezin ed) ook standaard aandacht hebben voor dit onderwerp.
- Meer doen aan bewustwording en preventie. We willen jongeren daar actief bij betrekken.